

การจัดการอาหารโคเนื้อเพื่อผลิตเนื้อคุณภาพสูง (ตอนที่ 2 พันธุ์โคเนื้อสำหรับขุน)

ผศ.ศ. วิทยา สุมาลย์ สำนักพัฒนาอาหารสัตว์ กรมปศุสัตว์

การจัดหาโคมาขุน

โคขุนที่ดีควรมีคุณสมบัติดังนี้

1. หาซื้อได้ง่ายและราคาถูก
2. เลี้ยงดูง่าย ทนโรค ทนเจ็บ ทนร้อน
3. เติบโตเร็ว
4. ประสิทธิภาพการใช้อาหารสูง คือ สามารถเปลี่ยนอาหารเป็นเนื้อได้ดี
5. คุณภาพซากดี คือ มีเนื้อมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งเนื้อที่มีราคาแพง คือ เนื้อสันและเนื้อสะโพก

6. เป็นที่ต้องการของตลาดและได้ราคาสูง

พันธุ์โคขุน

โคขุนที่นิยมเลี้ยงจนเป็นที่ยอมรับด้านการเจริญเติบโตและคุณภาพซาก สามารถเจริญเติบโตได้วันละ 700-900 กรัม ได้น้ำหนักส่งตลาดถึง 400-450 กิโลกรัม ได้แก่

โคพันธุ์บราห์มัน (Brahman)

โคพันธุ์บราห์มันมีต้นกำเนิดในประเทศอินเดีย ถูกปรับปรุงพันธุ์ที่ประเทศสหรัฐอเมริกา การเลี้ยงในประเทศไทยส่วนใหญ่นำเข้าจากสหรัฐอเมริกาและออสเตรเลีย แล้วนำมาคัดเลือกปรับปรุงพันธุ์โดยกรมปศุสัตว์และฟาร์มเอกชนรายใหญ่ในประเทศ เป็นโคที่มีขนาดค่อนข้างใหญ่ ลำตัวกว้าง ยาว และลึก ได้สัดส่วน หลังตรง หนอกใหญ่ หูใหญ่ยาว จมูก ริมฝีปาก ขนตา กีบเท้าและหนังเป็นสีดำ เหนียงที่คอและหนังใต้ท้องหย่อนยาน โคนหางใหญ่ พูหางสีดำ เพศผู้โตเต็มที่หนักประมาณ 800-1,200 กิโลกรัม เพศเมียหนักประมาณ 500-700 กิโลกรัม

โคพันธุ์บราห์มันมีผิวหนังสีขาว เทา และแดง (ภาพที่ 2.1) ที่นิยมเลี้ยงกันมากคือสีขาว เป็นโคเนื้อที่เลี้ยงง่าย เจริญเติบโตได้เร็ว หากินเก่ง แต่ชอบเลือกกินหญ้าคุณภาพดี ทนทานต่อโรค แมลง และสภาพอากาศร้อนของประเทศไทยได้ดี เหมาะสำหรับใช้เป็นโคพื้นฐานผสมกับโคเมืองหนาวเพื่อผลิตลูกโคเนื้อคุณภาพดี นำมาเลี้ยงเป็นโคขุนได้

ภาพที่ 2.1 โคพันธุ์บราห์มันขาว โคพันธุ์บราห์มันเทา และโคพันธุ์บราห์มันแดง

ที่มา <http://pornchaiinter.com/JDH-Josiah-Manso-125-7.html>

http://semen.pornchaiinter.com/index.php?route=product/product&product_id=236

http://www.pornchaiinter.com/Cattle2_Goldrush.html

โคพันธุ์ชาโรเลส์ (Charolais)

โคพันธุ์ชาโรเลส์มีถิ่นกำเนิดในประเทศฝรั่งเศส เป็นโคที่มีขนาดใหญ่มาก รูปร่างเป็นสี่เหลี่ยมผืนผ้า ขาสั้น ลำตัวกว้าง ยาว และลึก มีกล้ามเนื้อตลอดทั้งตัว นิยเลี้ยงโคเพศผู้โตเต็มที่หนักประมาณ 1,100-1,450 กิโลกรัม โคเพศเมียหนักประมาณ 770-1,000 กิโลกรัม

โคพันธุ์ชาโรเลส์มีผิวหนังสีขาวครีมทั้งตัว (ภาพที่ 2.2) เจริญเติบโตได้เร็ว ซากมีขนาดใหญ่ เนื้อนุ่ม เนื้อสันมีไขมันแทรก (Marbling) เป็นที่ต้องการของตลาดเนื้อโคคุณภาพดี เหมาะสำหรับผสมกับแม่พันธุ์บราห์มันหรือลูกผสมบราห์มัน เพื่อผลิตลูกโคเนื้อคุณภาพดี นำมาเลี้ยงเป็นโคขุนได้ เป็นโคที่ต้องการการเอาใจใส่ดูแลอย่างดี โดยเฉพาะโคที่มีสายเลือดสูงจะไม่ทนต่อสภาพอากาศร้อนของประเทศไทย และไม่เหมาะกับการใช้ผสมกับแม่โคที่มีขนาดเล็ก เพราะอาจทำให้คลอดลูกยาก

ภาพที่ 2.2 โคพันธุ์ชาโรเลส์

ที่มา <http://xn--12cmh8bbc4da0bh2bc2a3d5edobk6sg.com/wp-content/uploads/2018/02/Charolais.jpg>

โคพันธุ์แองกัส (Angus)

โคพันธุ์แองกัสมีถิ่นกำเนิดในสกอตแลนด์ ประเทศอังกฤษ มีสีดำล้วน หัวเล็กและยาว (ปานกลาง) ลำตัวยาวและลึก มีรูปทรงเป็นสี่เหลี่ยม ไม่มีเขา เป็นโคที่ปราดเปรียวแข็งแรง เจริญเติบโตเร็ว และให้เนื้อที่มีคุณภาพดี สายพันธุ์ที่มีสีแดง เรียกว่า แองกัสแดง (Red Angus) ซึ่งสีแดงในโคพันธุ์นี้เป็นลักษณะด้อย (recessive) จากการคัดเลือกพันธุ์และปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง แม้ว่าโค Angus และ Red Angus (ภาพที่ 2.3) จะมีบรรพบุรุษคล้ายกัน แต่ลักษณะการให้ผลผลิตแตกต่างกัน โคเพศผู้โตเต็มที่หนักประมาณ 900-1,000 กิโลกรัม โคเพศเมียหนักประมาณ 700-750 กิโลกรัม

ภาพที่ 2.3 โคพันธุ์แองกัสดำ และโคพันธุ์แองกัสแดง

ที่มา <https://taradko.com/โคพันธุ์แองกัส-angus-cattle/>
http://www.pornchaiinter.com/Cattle_Brangus_BRINKS-EXCALIBUR-360R.html

โคพันธุ์ชอร์ตฮอร์น (Shorthorn)

โคพันธุ์ชอร์ตฮอร์นมีถิ่นกำเนิดในประเทศอังกฤษ จดทะเบียนเป็นโคพันธุ์แท้เมื่อปี พ.ศ. 2382 โดยทั่วไปมีสีแดง แต่บางตัวมีสีขาวแซมปะปน หน้าสั้น ขนหยาบหยาบ งามกว้าง เขาโค้งลงล่าง คอสั้น รูปร่างเป็นสี่เหลี่ยม เขาของโคพันธุ์นี้มีลักษณะสั้นโค้งเข้าด้านใน อเมริกานำไปปรับปรุงจนไม่มีเขา เรียกว่า polled Shorthorn (ภาพที่ 2.4) จัดเป็นโคพันธุ์หลักที่สำคัญพันธุ์หนึ่ง เมื่อโตเต็มที่โคเพศผู้หนักประมาณ 850-1,000 กิโลกรัม โคเพศเมียหนักประมาณ 600-750 กิโลกรัม

ภาพที่ 2.4 โคพันธุ์ชอร์ตฮอร์น

ที่มา <http://xn--12cmh8bbc4da0bh2bc2a3d5edobk6sg.com/red-beef-shorthorn-cf-twilight-2>

โคพันธุ์ซิมเมนทอล (Simmental)

โคพันธุ์ซิมเมนทอลมีถิ่นกำเนิดเดิมอยู่ในประเทศสวิสเซอร์แลนด์ ในประเทศเยอรมันเรียกโคพันธุ์นี้ว่า เฟล็คฟีห์ (Fleckvieh) เป็นโคกึ่งเนื้อกึ่งนม (dual purpose) เป็นโคพันธุ์เก่าแก่พันธุ์หนึ่งของยุโรป มีขนาดใหญ่ให้เนื้อดี ลักษณะสีแดงออกเหลือง มีดำตามลำตัวโดยเฉพาะใบหน้า ใต้ท้องและพู่หาง (ภาพที่ 2.5) ลำตัวยาว สูงใหญ่ ไม่มีเขา โตเร็ว มีเนื้อมาก ซากมีไขมันน้อย เมื่อโตเต็มที่โคเพศผู้หนักประมาณ 900-1,300 กิโลกรัม โคเพศเมียหนักประมาณ 680-800 กิโลกรัม

ภาพที่ 2.5 โคพันธุ์ซิมเมนทอล

ที่มา https://web.facebook.com/permalink.php?story_fbid=1911641885718540&id=1571173006432098&_rdc=1&_rdr

โคพันธุ์เฮียร์ฟอร์ด (Hereford)

โคพันธุ์เฮียร์ฟอร์ดมีถิ่นกำเนิดในประเทศอังกฤษ ลักษณะเฉพาะตัวคือหน้ามีสีขาว ลำตัวมีสีแดง ใต้ท้องตามขาและขนหางจะมีสีขาวด้วย รูปร่างหนา เตี้ยและสั้น เขาค่อนข้างสั้น (ภาพที่ 2.6) บางสายพันธุ์ไม่มีเขา เรียกว่า polled Hereford เป็นโคเนื้อมาตรฐานพันธุ์หนึ่งที่ใช้เป็นพันธุ์ต้นตอในการพัฒนาโคพันธุ์ใหม่ๆ ในสภาพเขตอากาศหนาว เป็นโคที่กินหญ้าเก่ง ทนทานต่อการเปลี่ยนแปลงอากาศ โคเพศผู้โตเต็มที่หนักประมาณ 800-1,000 กิโลกรัม โคเพศเมียหนักประมาณ 550-850 กิโลกรัม

ภาพที่ 2.6 โคพันธุ์เฮียร์ฟอร์ด

ที่มา https://web.facebook.com/1571173006432098/posts/1579138652302200/?_rdc=1&_rdr

โคพันธุ์เดร้าท์มาสเตอร์ (Droughtmaster)

โคพันธุ์เดร้าท์มาสเตอร์เป็นโคลูกผสมที่มีระดับสายเลือดระหว่างพันธุ์บราห์มัน 50-62.5 เปอร์เซ็นต์ พันธุ์ฮอร์ทอร์น 50-37.5 เปอร์เซ็นต์ และพันธุ์เฮียร์ฟอร์ดเล็กน้อย คัดเลือกและปรับปรุงพันธุ์ในประเทศออสเตรเลีย กรมปศุสัตว์เคยนำเข้ามาศึกษาทดลองเลี้ยง ปัจจุบันมีเลี้ยงในฟาร์มเอกชนบางแห่ง

โคพันธุ์เดร้าท์มาสเตอร์มีผิวหนังสีแดง มีทั้งมีเขาและไม่มีเขา มีตะโพนกเล็กน้อยตรงหัวไหล่ มีเหนียงหย่อนเล็กน้อย หัวใหญ่ หน้ายาวและกว้าง ลำตัวยาวและลึก แนวหลังตรง (ภาพที่ 2.7) ทนทานต่อสภาพอากาศร้อนชื้นของประเทศไทย ทนโรคเห็บ มีการเจริญเติบโตเร็ว เปอร์เซ็นต์ซากและคุณภาพซากดี โคเพศผู้โตเต็มที่หนักประมาณ 800-900 กิโลกรัม โคเพศเมียหนักประมาณ 600-700 กิโลกรัม

ภาพที่ 2.7 โคพันธุ์เดร้าท์มาสเตอร์

ที่มา <https://smartcowboy.blogspot.com/2018/04/droughtmaster-cattle.html>

โคพันธุ์ลิมูซิน (Limousin)

โคพันธุ์ลิมูซิน (Limousin) มีถิ่นกำเนิดในภาคกลางตอนใต้ของฝรั่งเศส เป็นโคที่มีโครงร่างใหญ่ สีน้ำตาลแดงหรือสีทองแดง รอบจมูก ปาก และข้อขาทั้งสี่เป็นสีอ่อน ขอบตา จมูกมีสีคล้ำ คอสั้น รูปร่างคล้ายชาโรเลส์ ตะโหนักสูง หน้าผากกว้าง (ภาพที่ 2.8) เพศผู้มีน้ำหนักแรกเกิด 41 กิโลกรัม เมื่ออายุ 120 วันหนัก 166 กิโลกรัม เมื่ออายุ 210 วันหนัก 267 กิโลกรัม เมื่ออายุ 365 วัน หนัก 442 กิโลกรัม โคโตเต็มที่มีความสูงวัดที่หัวไหล่ 135-145 เซนติเมตร โคเพศผู้หนักประมาณ 1,000-1,300 กิโลกรัม โคเพศเมียหนักประมาณ 650-850 กิโลกรัม

โคพันธุ์ลิมูซินมีข้อดีคือ เติบโตเร็ว ซากมีขนาดใหญ่ มีเนื้อสัน มีกล้ามเนื้อมาก เหมาะที่จะนำมาผสมกับแม่โคบราห์มันหรือลูกผสมบราห์มัน เพื่อนำลูกมาเลี้ยงเป็นโคขุน แต่ถ้าเลี้ยงเป็นพันธุ์แท้หรือมีสายเลือดสูงๆจะไม่ทนต่อสภาพอากาศในประเทศไทย ไม่เหมาะที่จะใช้ผสมกับแม่โคขนาดเล็กเพราะอาจทำให้คลอดยาก และเนื่องจากเนื้อมีสีแดงเข้มเมื่อเลี้ยงเป็นโคขุนอาจมีความน่ากินน้อยกว่าพันธุ์ชาโรเลส์

ภาพที่ 2.8 โคพันธุ์ลิมูซิน

ที่มา <https://taradko.com/โคพันธุ์ลิมูซิน-limousin-cattle/>

โคพันธุ์เบลเยียนบลู (Belgian blue)

โคพันธุ์เบลเยียนบลู (Belgian blue) มีต้นกำเนิดในภาคกลางและแถบตอนบนของเบลเยียม เกิดจากการผสมข้ามพันธุ์ระหว่างโคท้องถิ่นที่มีลายสีแดงและลายสีดำกับโคพันธุ์ซอร์ตฮอร์นจากอังกฤษ ในช่วงปี พ.ศ. 2393-2433 ข้อมูลบางแหล่งกล่าวว่าผสมกับโคชาโรเลส์ด้วย ได้มีการสร้างเป็นพันธุ์แท้ ในต้นศตวรรษที่ 20 ปัจจุบันคัดเลือกให้เป็นโคเนื้อที่ตรึงยีนกล้ามเนื้อ (Muscular hypertrophy) เพื่อให้ซากส่วนหลังมีเนื้อมาก เป็นโคที่มีขนาดใหญ่ กล้ามเนื้อแต่ละส่วนนูนเห็นเด่นชัด ไหล่ หลัง สัน และสะโพกเต็มไปด้วยมัดกล้ามเนื้อ สันหลังเป็นแนวตรง สะโพกลาดลง โคนหางยื่นโผล่ออกมาเห็นเด่นชัด หนังละเอียด ขาเล็กแต่แข็งแรงเดินคล่องแคล่ว มีสีตั้งแต่ขาว เหลือง น้ำเงิน (ภาพที่ 2.9) หรือดำ เมื่ออายุ 12 เดือน โคเพศผู้หนักประมาณ 470 กิโลกรัม สูง 118 เซนติเมตร โคเพศเมียหนักประมาณ 365 กิโลกรัม สูง 113 เซนติเมตร เมื่ออายุ 24 เดือน โคเพศผู้หนักประมาณ 763 กิโลกรัม สูง 133 เซนติเมตร โคเพศเมียหนักประมาณ 492 กิโลกรัม สูง 120 เซนติเมตร โคโตเต็มที่มีความสูงวัดที่หัวไหล่ 130-140 เซนติเมตร โคเพศผู้หนักประมาณ 1,100-1,300 กิโลกรัม โคเพศเมียหนักประมาณ 700-800 กิโลกรัม

โคพันธุ์เบลเยียนบลูมีมัดกล้ามเนื้อมากกว่าโคพันธุ์ชาโรเลส์ ให้นมและโตเร็วกว่า แต่มีอายุโตเต็มวัยช้ากว่า ช่วงห่างของการให้ลูกและอัตราการตายของลูกเท่ากัน มีปัญหาการคลอดยากกว่า

มักต้องผ่าลูกออก (ceasarean) ในฝรั่งเศสเรียกว่าโคพันธุ์บลึงเบลอ (Blanc Bleu) เมื่อให้ลูกต้องผ่าออกถึงร้อยละ 70 ซากมีไขมันน้อย ให้เนื้อส่วนที่มีราคาสูงมาก เนื้อนุ่มเพราะมีเส้นใยละเอียด

ภาพที่ 2.9 โคพันธุ์เบลเยียนบลู

ที่มา <https://world.kapook.com/pin/51cd028138217afe27000000>

โคพันธุ์แบรงกัส (Brangus)

โคพันธุ์แบรงกัส (Brangus) เป็นโคลูกผสมระหว่างพ่อโคพันธุ์บราห์มันสีเทาอ่อนกับแม่โคพันธุ์แองกัส เพื่อให้ได้ลูกโคสีดำ (ภาพที่ 2.10) โดยเริ่มดำเนินการในปี พ.ศ. 2475 โดยกระทรวงเกษตรสหรัฐอเมริกา ที่ฟาร์มทดลองปศุสัตว์ไอบีเรีย (Iberia Livestock Experimental Farm) รัฐหลุยเซียน่า ทำให้สายเลือดคงที่คือ บราห์มัน 37.5 เปอร์เซ็นต์ และแองกัส 62.5 เปอร์เซ็นต์ มีการก่อตั้งสมาคมผู้ปรับปรุงพันธุ์มรันแบรงกัสในปี พ.ศ. 2492 และเปลี่ยนชื่อเป็นสมาคมผู้ปรับปรุงพันธุ์โคแบรงกัสนานาชาติ ในปี พ.ศ. 2516 เมื่อโตเต็มที่โคเพศผู้หนักประมาณ 800-1,000 กิโลกรัม โคเพศเมียหนักประมาณ 550-650 กิโลกรัม

ภาพที่ 2.10 โคพันธุ์แบรงกัส

ที่มา http://www.pornchaiinter.com/Cattle_Brangus_CB-Final-Cut-924X.html

โคพันธุ์ชาร์เบรย์ (Charbray)

โคพันธุ์ชาร์เบรย์ (Charbray) เป็นโคลูกผสมระหว่างพ่อโคพันธุ์บราห์มันกับแม่โคพันธุ์ชาโรเลส์ ปรับปรุงพันธุ์ในรัฐเท็กซัส ในปี พ.ศ. 2473 ให้มีสายเลือดคงที่คือ บราห์มัน 37.5 เปอร์เซ็นต์ และชาโรเลส์ 62.5 เปอร์เซ็นต์ แต่จดทะเบียนไว้ว่า โคชาร์เบรย์ คือโคลูกผสมระหว่างบราห์มันกับชาโรเลส์ที่มีสายเลือดบราห์มัน 50-62.5 เปอร์เซ็นต์ โคพันธุ์นี้มีสีขาวเงินถึงสีแดงอ่อน มีทั้งมีเขาและไม่มีเขา (ภาพที่ 2.11) โคเพศผู้ โตเต็มที่หนักประมาณ 1,350 กิโลกรัม โคเพศเมียหนักประมาณ 700-800 กิโลกรัม

ภาพที่ 2.11 โคพันธุ์ชาร์เบรย์

ที่มา <http://racesbovines.canalblog.com/archives/2014/03/16/29449614.html>

โคพันธุ์ซิมบราห์ (Simbrah)

โคพันธุ์ซิมบราห์ (Simbrah) เป็นโคลูกผสมระหว่างโคพันธุ์ซิมเมนทอลกับพันธุ์บราห์มัน (ภาพที่ 2.12) ในปี พ.ศ. 2503 มีสายเลือดคงที่คือ บราห์มัน 37.5 เปอร์เซ็นต์ และซิมเมนทอล 62.5 เปอร์เซ็นต์ การขึ้นทะเบียนพันธุ์ซิมบราห์ ดำเนินการโดยสมาคมอเมริกันซิมเมนทอล รับรองโคที่มีเปอร์เซ็นต์ซิมบราห์ว่า ต้องมีเลือดซิมเมนทอลอย่างน้อย 37.5 เปอร์เซ็นต์ บราห์มัน 25 เปอร์เซ็นต์ และสายเลือดอื่นๆ 37.5 เปอร์เซ็นต์ เมื่อโตเต็มที่โคเพศผู้หนักประมาณ 800-1,000 กิโลกรัม โคเพศเมียหนักประมาณ 550-650 กิโลกรัม

ภาพที่ 2.12 โคพันธุ์ซิมบราห์

ที่มา <https://cattleinternationalseries.weebly.com/simbra.html>

โคพันธุ์กำแพงแสน (Kampangsarn)

โคพันธุ์กำแพงแสนเป็นโคลูกผสมที่มีระดับสายเลือดระหว่างพันธุ์ชาร์โรเลย์ 50 เปอร์เซ็นต์ พันธุ์บราห์มัน 25 เปอร์เซ็นต์ และพันธุ์พื้นเมือง 25 เปอร์เซ็นต์ คัดเลือกและปรับปรุงพันธุ์โดยมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน มีลักษณะขนสั้นเรียบเป็นมัน จมูกและปากกว้าง ลำตัวยาวและกว้าง หลังกว้าง ซี่โครงกาง ออกใหญ่ มีเนื้อมาก ขายาวพอควร ข้อเท้าสั้นแข็งแรง กีบเท้า ขนาดพอเหมาะ (ภาพที่ 2.13) โคเพศผู้โตเต็มที่หนักประมาณ 600-900 กิโลกรัม โคเพศเมียหนักประมาณ 400-600 กิโลกรัม

ภาพที่ 2.13 โคพันธุ์กำแพงแสน

ที่มา <http://wiratpongern.blogspot.com/>

โคพันธุ์ตาก (Tak)

โคพันธุ์ตากเป็นโคลูกผสมที่มีระดับสายเลือดระหว่างชาร์โรเลย์ 62.5 เปอร์เซ็นต์ กับบราห์มัน 37.5 เปอร์เซ็นต์ คัดเลือกและปรับปรุงพันธุ์โดยศูนย์วิจัยและบำรุงพันธุ์สัตว์ตาก ให้เป็นโคเนื้อพันธุ์ใหม่ที่โตเร็ว เนื้อนุ่ม (ภาพที่ 2.14) เพื่อทดแทนการนำเข้าพันธุ์โคและเนื้อโคคุณภาพดีจากต่างประเทศ เป็นโคขนาดกลาง น้ำหนักแรกเกิด 29-32 กิโลกรัม น้ำหนักหย่านม (ปรับที่ 200 วัน) 170-190 กิโลกรัม น้ำหนักเมื่ออายุ 1 ปี (ปรับที่ 400 วัน) 280-300 กิโลกรัม อัตราการเจริญเติบโตระยะกินนม 700-800 กรัมต่อวัน อัตราการเจริญเติบโตของเพศผู้เมื่อทดสอบสมรรถภาพ 1,100-1,300 กรัมต่อวัน ซากโคพันธุ์ตากมีขนาดใหญ่ที่สนองความต้องการของตลาดเนื้อโคคุณภาพดีได้ เนื้อนุ่ม เนื้อมีไขมันแทรก (Marbling) เปอร์เซ็นต์ซากอ่อน 60-61 เปอร์เซ็นต์ ไขมันหุ้มซากบริเวณสันนอก 0.5 นิ้ว พื้นที่หน้าตัดเนื้อสัน 15 ตารางนิ้ว โคเพศผู้โตเต็มที่หนักประมาณ 900-1,000 กิโลกรัม โคเพศเมียหนักประมาณ 600-700 กิโลกรัม

ภาพที่ 2.14 โคพันธุ์ตาก

ที่มา <http://xn--12cmh8bbc4da0bh2bc2a3d5edobk6sg.com/archives/8224>

โคพันธุ์ตากมีผิวหนังสีน้ำตาลอ่อนคล้ายสีทอง ผิวหนังยืดหยุ่น หน้าผากกว้าง หน้าสั้น ลำตัวขนาดใหญ่ โตเร็ว ขี้เท้าสั้นแข็งแรง เป็นโคเนื้อที่เลี้ยงง่าย หากินเก่ง ไม่เลือกกินหญ้า ทนทานต่อสภาพอากาศร้อนของประเทศไทย เหมาะที่จะนำมาผสมกับแม่โคพื้นเมือง แม่โคบราห์มัน และแม่โคลูกผสมบราห์มัน เพื่อนำลูกมาเลี้ยงเป็นโคขุนได้

โคพันธุ์กบินทร์บุรี (Kabinburi)

โคพันธุ์กบินทร์บุรีเป็นโคลูกผสมที่มีระดับสายเลือดระหว่างพันธุ์ซิมเมนทาล 50 เปอร์เซ็นต์ กับพันธุ์บราห์มัน 50 เปอร์เซ็นต์ คัดเลือกและปรับปรุงพันธุ์โดยสถานีวิจัยและทดสอบพันธุ์สัตว์ปราชญ์บุรี ให้เป็นโคกึ่งเนื้อกึ่งนมพันธุ์ใหม่ที่โตเร็ว (ภาพที่ 2.15) ลูกโคเพศผู้ใช้เป็นโคขุน ส่วนโคเพศเมียใช้รีดนมได้ โคพันธุ์กบินทร์บุรีเป็นโคขนาดกลาง น้ำหนักแรกเกิด 29-32 กิโลกรัม น้ำหนักหย่านม (ปรับที่ 200 วัน) 175-190 กิโลกรัม น้ำหนักเมื่ออายุ 1 ปี (ปรับที่อายุ 400 วัน) 280-300 กิโลกรัม อัตราการเจริญเติบโตในระยะกินนม 750-800 กรัมต่อวัน อัตราการเจริญเติบโตของเพศผู้เมื่อทดสอบสมรรถภาพ 1,000-1,100 กรัมต่อวัน ซากโค มีขนาดใหญ่ที่สนองความต้องการของตลาดเนื้อโคคุณภาพดีได้ มีเปอร์เซ็นต์ซากอ่อน 52-62 เปอร์เซ็นต์ โคเพศผู้โตเต็มที่หนักประมาณ 800-900 กิโลกรัม โคเพศเมียหนักประมาณ 500-650 กิโลกรัม

โคพันธุ์กบินทร์บุรีมีผิวหนังสีแดงเข้มคล้ายโคพันธุ์ซิมเมนทาล ศรีษะกว้างแข็งแรง หน้าผากหนา ค่อนข้างยาว มีเหนียงคอ ลำตัวลึกพอประมาณ ผิวหนังยืดหยุ่น เป็นโคเนื้อที่ต้องการการเอาใจใส่พอสมควร ไม่เหมาะกับการปล่อยเลี้ยงในป่าหรือปล่อยในทุ่ง ทนทานต่อสภาพอากาศร้อนของประเทศไทยได้ดีพอสมควร เนื้อมีสีแดงเข้ม อาจเป็นข้อดีของตลาดเนื้อโคคุณภาพดี เหมาะที่จะนำมาผสมกับแม่โคพื้นเมือง แม่โคบราห์มัน และแม่โคลูกผสมบราห์มัน เพื่อนำลูกมาเลี้ยงเป็นโคขุนได้

ภาพที่ 2.15 โคพันธุ์กบินทร์บุรี

ที่มา <https://pt-br.facebook.com/1422032724705409/photos/โคพันธุ์กบินทร์บุรีหรือพันธุ์ซิมบราห์simbrah-เป็นโคลูกผสมระหว่างพันธุ์ซิมเมนทาลกับ/1611763365732343/>

โควากิว (Wagyu)

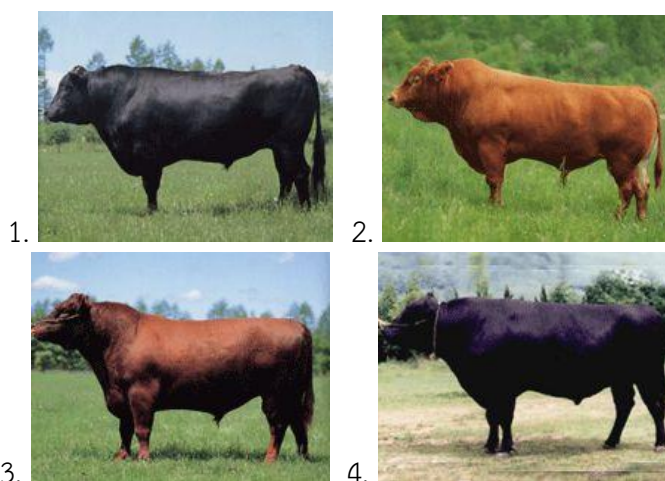
โควากิว (Wagyu) หมายถึง “โคญี่ปุ่น” โควากิวแบ่งออกเป็น 4 สายพันธุ์ ได้แก่

1. โคพันธุ์ **Japanese Black** เป็นสายพันธุ์ดั้งเดิมที่เลี้ยงกันอยู่ทั่วไปในภูมิภาค Kinki (Kansai) และภูมิภาค Chugoku ซึ่งมีไขมันแทรกอยู่ทั่วทั้งตัว รสชาติดีเยี่ยม ให้รสสัมผัสดี มีความนุ่มละมุนคล้ายกับครีม กว่า 90 เปอร์เซ็นต์ของโควากิวในญี่ปุ่นมาจากโคสายพันธุ์นี้ และสายพันธุ์ที่ให้เนื้อคุณภาพสูงที่สุดคือ โคทาจิมา (Tajima-gyu) สายพันธุ์ Japanese Black (ภาพที่ 2.16) มีการตอบสนองต่อการถ่ายทอดพันธุกรรม การมีไขมันแทรกเนื้อสูง โคทาจิมาแพ่ต้องเกิดและเติบโตในจังหวัดเฮียวโงะ เป็นวัวตอนหรือวับริสุทธิ ต้องได้รับการเลี้ยงดูพืชและหญ้าจากภายในจังหวัดเท่านั้น ต้องได้รับการประมวลผลในโรงฆ่าสัตว์ที่ได้รับอนุมัติภายในจังหวัด ต้องมีอัตราส่วนไขมันแทรกเนื้อ (BMS) ระดับ 6 หรือสูงกว่า ต้องมีคะแนนคุณภาพเนื้อสัตว์ A-4 หรือ A-5 (เกรดสูงสุด) น้ำหนักซากของสัตว์ต้องมีน้ำหนัก 470 กิโลกรัมหรือน้อยกว่า จะต้องกำหนดหมายเลข ID 10 หลักเพื่อให้สามารถตรวจสอบความถูกต้องย้อนกลับแหล่งที่มาของโคแต่ละตัวได้เมื่อโตเต็มที่โคเพศผู้หนักประมาณ 800-1,000 กิโลกรัม โคเพศเมียหนักประมาณ 500-650 กิโลกรัม

2. โคพันธุ์ **Japanese Brown** เป็นสายพันธุ์ดั้งเดิมของจังหวัดคุมาโมโตะและจังหวัดโคจิทางใต้ของญี่ปุ่น (ภาพที่ 2.16) ให้เนื้อที่มีไขมันสูงสุดเพียงแค่ 12 เปอร์เซ็นต์เท่านั้น รสชาติดี ไขมันน้อย และให้รสสัมผัสพอเหมาะ

3. โคพันธุ์ **Japanese Shorthorn** โคสายพันธุ์นี้นิยมเลี้ยงกันมากในแถบโทโฮกุ (ภาพที่ 2.16) จัดว่าเป็นโคที่ให้เนื้อไขมัน (แต่ก็มีลายหินอ่อน) มีปริมาณไขมันต่ำ รสนุ่ม กินง่ายและอร่อย ในเนื้อมียะตักกรด Inosinic และ Glutamic สูง ซึ่งเป็นตัวช่วยให้ได้เนื้อรสชาติดี

4. โคพันธุ์ **Japanese Polled** เป็นโคที่ผ่านการผสมข้ามสายพันธุ์ระหว่าง Japanese Black กับ Aberdeen Angus จากสกอตแลนด์ (ภาพที่ 2.16) ทำให้ได้เนื้อที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว มีระดับกรดอะมิโนสูงมาก เวลาเคี้ยวจะคายความหวานออกมา ช่วยดึงรสเนื้อแท้ๆ ให้ชิมออกมาได้อย่างโดดเด่นชัดเจน

ภาพที่ 2.16 โคพันธุ์ 1. Japanese Black 2. Japanese Brown 3. Japanese Shorthorn และ 4. Japanese Polled

ที่มา http://www.j-ampus.com/article/view.php?id=1003&fb_comment_id=10150567601676600_22578007

โคพันธุ์ไทยแบล็ค (Thai Black)

โคพันธุ์ไทยแบล็ค (Thai Black) เป็นโคที่กรมปศุสัตว์พัฒนาปรับปรุงพันธุ์ให้เนื้อีคุณภาพดี มีไขมันแทรกเนื้อสูงในระดับที่น่าพอใจ เนื้อนุ่ม รสชาติดี ทำสแตกคุณภาพสูงได้ ทนทานต่อสภาพอากาศร้อนชื้นของประเทศไทยได้เป็นอย่างดี เลี้ยงง่าย และมีความสมบูรณ์พันธุ์สูง พ่อพันธุ์ใช้โคแองกัสเพราะคลอดง่าย และมีไขมันแทรกเนื้อสูง แม่พันธุ์ใช้โคพื้นเมือง ที่เลี้ยงง่าย หากินเก่ง ไม่เลือกอาหาร การเจริญพันธุ์สูงและให้ลูกสม่ำเสมอ ได้ลูกออกมาเป็นโคลูกผสมแองกัส 50 % (ภาพที่ 2.17) โคเพศผู้โตเต็มที่หนัก 700-800 กิโลกรัม โคเพศเมียหนัก 550-600 กิโลกรัม

ภาพที่ 2.17 โคพันธุ์ไทยแบล็ค

ที่มา <https://www.bloggang.com/viewblog.php?id=hoonvi&date=25-07-2006&group=8&gblog=24>

โคพันธุ์ไทยทาจิมะ (Thai Tajima) หรือ โคเนื้อภูพาน

เป็นโคที่กรมปศุสัตว์ได้รับพระราชทานจากสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ซึ่งได้รับการน้อมเกล้าถวายโคทาจิมะจากสมาคมผู้เลี้ยงโคควากิวเมืองโอซากะ ประเทศญี่ปุ่น 1 คู่ (ผู้ 1 ตัว เมีย 1 ตัว) อายุ 15 เดือน กรมปศุสัตว์ได้นำน้ำเชื้อแช่แข็งโคทาจิมะผสมกับแม่พันธุ์ เรดซินดี้ ที่ศูนย์วิจัยและบำรุงพันธุ์สัตว์ลพบุรี และต่อมาโคลูกผสมทาจิมะดังกล่าวได้ส่งมอบต่อให้ศูนย์การศึกษาการพัฒนาภูพานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดสกลนคร สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงพระราชทานชื่อใหม่ว่า “โคเนื้อภูพาน” ลักษณะเด่นของโคเนื้อภูพาน มีขนสั้นปกคลุมร่างกายสีดำ หลังตรง คอสั้น หูเล็ก เหนียงคอห้อยยานเล็กน้อย ผิวหนังตึง ลำตัวสันทัด (ภาพที่ 2.18) เป็นโคเนื้อที่โตเร็ว เลี้ยงง่าย หากินเก่ง ปล่อยเลี้ยงและเล็มหญ้าได้ มีความสมบูรณ์พันธุ์สูง ไม่มีปัญหาด้านการผสมพันธุ์ติดยาก เป็นสัตว์ครั้งแรกที่อายุประมาณ 14 เดือน โคเพศผู้โตเต็มที่หนักประมาณ 700 กิโลกรัม โคเพศเมียโตเต็มที่น้ำหนักประมาณ 550-600 กิโลกรัม ให้เนื้อมีความนุ่มเป็นพิเศษ มีไขมันแทรกสูงและเป็นไขมันที่มีประโยชน์กับร่างกาย ทนทานต่อโรคระบาด โรคพยาธิในเลือด และทนทานต่อสภาพอากาศร้อนชื้นของประเทศไทยได้เป็นอย่างดี

ภาพที่ 2.18 โคพันธุ์ไทยทาจิมะ หรือ โคเนื้อภูพาน

ที่มา <http://puparn.rid.go.th/ED/livestock/index.php/2018-03-29-06-28-13>